

thema Kleinschalig wonen

De feiten

Wist u dat het aantal mensen met dementie 1 op de 80 bedraagt in 2010 en dat dit in 2050 is verdubbeld? De verwachting is dat het aantal benodigde verblijfplaatsen voor mensen met dementie zal moeten toenemen met minimaal 1000 per jaar. Een groot deel van deze capaciteit zal binnen kleinschalig woonvormen gerealiseerd moeten worden.

Bron: *Marius van Dokkum*,
www.mariusvandokkum.nl

Woonconcept

Het woonconcept kleinschalig wonen wordt de laatste jaren veelvuldig toegepast bij de huisvesting van dementerende en somatische ouderen en verstandelijk gehandicapten. De toenemende vergrijzing zorgt voor een grote behoefte aan deze woonvorm. Kleinschalig wonen biedt mogelijkheden om ouderen in een huiselijke en vertrouwde sfeer te laten samenleven.

Variaties

De vormgeving en mogelijkheden van kleinschalig wonen zijn zeer divers. We komen kleine projecten tegen van twee geclusterde groepswooningen, maar ook in een grootschalige setting met tot wel 25 woningen. Sommige woningen staan stand-alone in de wijk, andere staan naast een zorgcentrum om zo de infrastructuur te kunnen delen. Een recente ontwikkeling zijn de woonzorgboerderijen, die weer heel andere kenmerken hebben.

Er is dan ook geen sprake van een blauwdruk van het kleinschalig wonen. Elk project zoekt naar eigen kenmerken en maakt gebruik van lokale kansen en mogelijkheden die zich aanbieden. Dat heeft invloed op de omvang en vormgeving. Kleinschalig wonen is zeker niet alleen bedoeld voor bewoners die zich ervan bewust zijn wat de omgeving hen biedt. De meeste projecten zijn ingericht om bewoners tot aan het einde van hun leven een prettige woonplek te kunnen bieden en dus volledig verpleeg-huisvervangend.

Een nieuwe woonvorm

Er zijn diverse varianten voor kleinschalig wonen mogelijk. Een vaak gehanteerde variant is een woning met zes bewoners. Met deze omvang is het mogelijk om de intimiteit en overzicht analoog aan een gezin te benadrukken. Dat levert voor bewoners een huiselijke en vertrouwde sfeer waar veel mensen uit deze doelgroep behoefte aan hebben. Dat er uit gewone pannen gekookt wordt en er maar één eettafel in de kamer staat, draagt ook bij aan de uitstraling die niet instellingsachtig aandoet.

80 miljoen voor kleinschalig wonen demente ouderen

(Novum) - Dementerende ouderen die niet meer thuis kunnen blijven wonen, kunnen straks vaker in kleinschalige woongroepen wonen. Het kabinet trekt tachtig miljoen euro uit om een derde van de zestigduizend huidige opvangplaatsen voor demente ouderen binnen vijf jaar kleinschalig te maken. Dat kan binnen de grote instelling, maar bij voorkeur in woonwijken, schrijft staatssecretaris van Volksgezondheid Jet Bussemaker (PvdA) dinsdag in een brief aan de Tweede Kamer.

Steeds meer kleinschalige projecten voor dementerenden

HAARLEM - Het aantal kleinschalige projecten voor demente bejaarden is in korte tijd verdubbeld. In 2003 telde de provincie

Een andere benadering is het individuele model. Hier benadrukt men het belang van de individuele leefruimte. De privé kamers zijn wat groter en dat maakt het mogelijk om de eigen inrichting meer tot zijn recht te laten komen. Dit soort woonvormen bestaan uit tien tot vijftien bewoners. De gemeenschappelijke ruimte heeft meer het karakter van een ontmoetingsruimte, waar bewoners veelvuldig gebruik van maken, dan van een huiskamer.

Een nieuwe manier van werken

Kleinschalig wonen vraagt om meer zelfstandigheid bij begeleiders. Eén van de consequenties is dat zij meer diverse taken krijgen, meer uren doorbrengen samen met de bewoners en vaker alleen werken. Bovendien voeren zij meer (huishoudelijke) taken uit. Ondersteunende, facilitaire werkzaamheden zijn niet meer centraal geregeld, maar vinden plaats binnen de woonvorm. Dit vraagt om aanpassingen van het organisatie-model.

Zorgfinanciering

Voor de financiering van de zorg bij kleinschalige woonvormen is een minimaal volume aan zorgbudget nodig. Bij de intramurale financiering zijn al gauw drie groepswooningen nodig om het project te exploiteren, bij extramurale financiering via het Persoonsgebonden Budget (PGB) kan dit wat lager zijn. Extramurale financiering is aan de orde wanneer bewoners zelf de woon- en verblijfskosten betalen. De AWBZ betaalt dan alleen de zorgverlening.

Financiering van de huisvesting

Indien er sprake is van een intramurale financiering zal de zorgaanbieder afspraken maken met de zorgverzekeraar over het aantal te leveren woonplekken. In dat geval worden kosten voor de huisvesting betaald uit de AWBZ, bijvoorbeeld vanuit de regeling Kleinschalig Wonen. Bij de extramuraal wonen levert de woningcorporatie meestal de huisvesting. In dat geval betaalt de bewoner zelf de huurkosten, eventueel kan gebruik gemaakt worden van de huurtoeslag.

Bron: Architectenbureau bna Haykens Jansma Kremer bv

Mondria Advies is een bureau voor strategisch advies voor ontwikkeling en exploitatie van onroerend goed in de zorgsector. Daarnaast heeft zij expertise op het thema kleinschalig wonen, zowel zorginhoudelijk als qua vormgeving, consequenties voor organisatiestructuur, financiering en exploitatie. Van deze combinatie van kennis kan de klant op geïntegreerde wijze gebruik maken bij de ontwikkeling van woon-zorgconcepten.